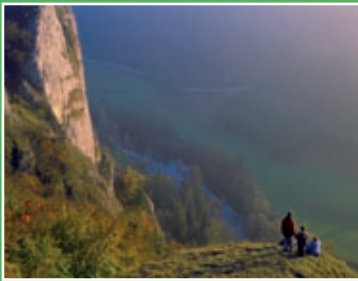

DanubeHIKE

Pešačenje duž Dunava

O Dunavu

DUNAV je sa tokom od 2.880 km, druga najduža reka u Evropi. U slivu reke Dunav živi više od 80 miliona ljudi čineći je tako najvećim međunarodnim rečnim slivom na svetu.

Reka Dunav izvire u Donauešingenu. Protiče kroz Austriju, Slovačku, Mađarsku, Hrvatsku, Srbiju, Bugarsku i Moldaviju, i preko delte Dunava, Ukrajine i Rumunije uliva se u Crno More. Iz tog razloga Dunav i njegovi privredni, prirodni i turistički potencijali predstavljaju zajedničku karakteristiku ovih zemalja. Dunav danas povezuje zemlje, kulture, stanovništvo i ideologije Istočne i Zapadne Evrope nekada razdvojene Gvozdenom zavesom.

Beč, Budimpešta, Bratislava i Beograd, četiri prestonice Centralne Evrope, i brojni prelepi gradovi koji se nalaze u slivu reke Dunav čine ga važnim plovnim putem i veoma atraktivnom destinacijom za turističko krstarenje.

Međutim, postoji ičitav niz drugih mogućnosti za otkrivanje područja i uživanje u prirodnoj i kulturnoj baštini izvan velikih gradova. Brojni nacionalni parkovi, rezervati prirode, vlažne močvarne oblasti i divna ostrva, zajedno sa područjima koja je UNESCO uvrstio u Svetsku kulturnu baštinu, formiraju jedinstven prirodni pejzaž, idealan za aktivan odmor. Manje poznate staze

za pešačenje vode duž same reke, ali i zalaze duboko u unutrašnjost zemalja otkrivajući prelepe pejzaže. Delta Dunava je stanište brojnih ptičijih i ribljih vrsta sa i dalje izuzetno značajnom ribarskom industrijom.

Netaknuti gradići i sela u ruralnim područjima, uspeali su da očuvaju autentičan način života, stare tradicije i običaje, i zahvaljujući tome nude nesvakidašnje putovanje kroz raznolike kulture i običaje. Dunavski basen je klevka nekih od najstarijih ljudskih kultura, a dobro očuvane istorijske znamenitosti koje pripadaju različitim epohama i imperijama, nešto su što svakako vredi posetiti.

Kao inspiracija brojnim muzičarima, umetnicima, fotografima i piscima, Dunav je postao simbol pan-evropske kulture i identiteta. Različiti festivali i događaji koji za cilj imaju jačanje tog kulturnog identiteta i podsticanje kulturne razmene, turistima pružaju jedinstvenu priliku da osele duh Dunava. Pešačenje duž reke Dunav, jedan je od najboljih načina za upoznavanje evropskih podunavskih zemalja i otkrivanje njihovih posebnosti, ali i kulturoloških sličnosti.

Ovom brošuricom želimo da istaknemo potencijale Podunavlja koji omogućavaju međusobno povezivanje i bolju prepoznatljivost regiona kroz pešački turizam.

Statistički podaci – Tipičan turista pešak

Lako statistički podaci nisu bili dostupni za sve podunavske zemlje, na osnovu istraživanja koje je sproveo nemački institut Deutsche Wanderinstitute e.V, tipičan turista u pešačkom turizmu može se opisati na sledeći način:

- Demografija: 48 godina (m i ž) sa većim primanjima.
- Kvota: 55% Nemaca se smatra pešacima.
- Dužina i trajanje tura: 9–14 km, 2,5–4 sata.
- Motivacija za pešačenje: priroda, mir i opuštanje.
- Planiranje: internet, preporuke, mape, knjige o turističkom pešačenju.
- Ture: kružne ture i jednodnevni izleti.
- Staze: staze sa brojnim vidikovcima i staze kroz prirodu.

Dodatne informacije mogu se pronaći na adresi www.wanderforschung.de.

Takođe, Međunarodna organizacija prijatelja prirode *Naturefriends International* i organizacija *WGD Tourismus GmbH* izvršile su analizu postojećeg stanja u pešačkom turizmu duž Dunava. Celokupan izveštaj o pešačkom turizmu možete preuzeti sa sledeće adrese:

www.donausteig.com/fm/7337/Report_Hiking-along-the-Danube-in-Europe-web.pdf

Od saobraćaja i trgovine do putovanja i turističkih tura

DUNAV JE JOŠ U DOBA praistorije bio važan trgovački put u prometu metala, soli, krzna i ćilibara. U doba Rimskog carstva, bio je trasa za snabdevanje hranom severnih područja carstva. Dunav u to doba nije služio samo za trgovinu, već je predstavljao i granicu Rimskog carstva – tzv. Dunavski Limes, koji se protezao duž Dunava od Bavarske pa sve do Crnog mora, činio je spoljnu granicu carstva.

Za vreme Velike seobe naroda, Dunav je bio najvažniji put koji je spajao istok i zapad, što se nije promenilo ni posle propasti Rimskog carstva.

Dunav je u srednjem veku predstavljao glavni pravac međunarodne trgovine sa Grčkom i Indijom. Podunavska regija bila je sedište poslovanja trgovaca tog vremena. Razvoj Dunava kao trgovinskog centra onemogućen je prodorom Turaka, koji su osvajanjem Carigrada blokirali oblast njegovog srednjeg toka. Donji tok Dunava tako je postao kulturna međa između Austrije i Otomanskog carstva. Brojne izbeglice preplivale su Dunav bežeći pred pohodima otomanske vojske. Reka je je na isti način i u vreme komunizma poslužila kao jedan od retkih načina da se prebегne u Zapadnu Evropu (www.donauschiffahrt.info).

U današnje vreme, plovidba Dunavom ne služi isključivo za prevoz ljudi i roba- uloga turističkih krstarenja postaje sve značajnija. Prvi parobrod zaplovio je Dunavom 1818. godine, da bi već 1830. bili osmišljeni i prvi paket aranžmani. Prokopavanjem kanala Rajna – Majna – Dunav bitno je povećan broj turističkih tura. Izgradnjom ovog kanala stvorena je mogućnost za rečnu plovidbu deonicom od 2.411 km toka Dunava, odnosno od Kelhajma do dunavske delte. Tih 2.411 km predstavlja 87% ukupne dužine reke. Brodovi imaju mogućnost uplovljavanja u 78 luka duž toka Dunava između Kelhejma i Crnog mora. U vodama Dunava registrovano je 1.100 brodova, što predstavlja jednu desetinu svih brodova registrovanih u vodama reke Rajne, koja je plovna u dužini od otprilike 1.000 kilometara.

Putevi careva i kraljeva

„Putevicareva i kraljeva“ je tura koja objedinjuje različitosti evropskih kultura na obalama Dunava i prelepe pejzaže koji se prostiru od srednjevekovnog grada Regenzburga, preko Pasaua i Beča, do Budimpešte. Tok reke

u stopu prati i rimski Limes – impresivna granica nekadašnjeg Rimskog carstva, koja je predložena za listu svetske bašine UNESCO-a.

Na velikom broju lokaliteta pored reke moguće je istražiti veliki broj iskopina i arheoloških nalazišta. www.StrassederKaiserundKoenige.com

Trajanov most

Izgradnja Trajanovog mosta počela je za vreme vladavine rimskog cara Marka Trajana. Most je svečano otvoren 105. godine u njegovom pohodu na Dakiju. Most je bio dugačak 1.097,5 metara i oko 1.000 godina važio je za najduži most ikada sagrađen Trajanov most nalazio se

u blizini današnjeg sela Kostolac kod Kladova sa srpske strane, i Turn Severina sa rumunske.

Projektovao ga je najpoznatiji arhitekta tog doba, Apolodor iz Damaska, i smatran je jednom od najvažnijih građevina Rimskog carstva. Po naređenju cara Aurelijana (270–275.), most je porušen u povlačenju Rimljana pod najezdom varvarskih plemena.

Kulturna i prirodna baština Dunava

RAZNOVRSNOST PRIRODNE i kulturne baštine duž Dunava zaista je ogromna. Tu su brojni zamkovi i ruševine: Durnštajn (Dürnstein) u Austriji, zamak Devin u Slovačkoj, barokni zamak u Godolu (Gödöllu) u Mađarskoj, srednjeevropska tvrđava Golubac u Srbiji, Baba Vida u Bugarskoj i Enisala u Rumuniji. Takođe, za pešačenje duž Dunava nezaobilazne su i prirodne znamenitosti, poput izvorišta reke u Donaušingenu u Nemačkoj, Dunavska petlja (Schlögenger Schlinge) u Austriji, Đerdap u Rumuniji i Srbiji i stenovite formacije Belogradčika u Bugarskoj. Pored toga, pritoke i jezera Dunava - Drava u Hrvatskoj, jezero Beleu u Moldaviji i planinski venci Karpata u Ukrajini - uobličavaju pejzaž dunavskog basena.

Veliki broj živopisnih gradova na obalama Dunava, poput Osjeka, Iloka, Novog Sada, Vidina ili Rusa, odraz su burnih istorijskih događanja.

Duž Dunava su podignute i velike metropole poput Beča, Budimpešte i Beograda, ali i mnogi živopisni gradovi kao što su Linc, Bratislava, Konstanta ili Odesa, koji odišu urbanom kulturom.

Bogato kulturno nasleđe razvijalo se zahvaljujući mnogobrojnim osvajačima koji su vekovima dolazili u ovu oblast. Pored tvrđava i ruševina iz vizantijskog, rim-

skog, osmanskog i hapsburškog perioda, nailazimo i na dobro očuvane crkve, manastire, sinagoge i džamije koje ukazuju na prisustvo različitih religija u regionu. Arhitektonski stilovi poput baroka i secesionističkog stila gradnje „preneti“ su iz Gornjeg Podunavlja u oblast donjeg toka Dunava, pa je izgled gradova rezultat uravnotežene mešovine balkanskih i zapadno-evropskih uticaja. Iz tog razloga je bugarski grad Ruse poznat i kao „mali Beč“. Nobelovac Elijas Kaneti (Elias Canetti) o svom rodnom gradu Rusu kaže: „Rusčuk je slika naroda izrazito različitih korena ... u samo jednom danu moguće je čuti sedam ili osam različitih jezika“.

Jedno od najvećih i najznačajnijih evropskih arheoloških nalazišta iz doba mezolita i neolita je Lepenski vir u Srbiji, na desnoj obali Dunava u blizini Đerdapa. Ostaci naselja i objekata otkrivenih na ovom lokalitetu stari su oko 8.000 godina.

UNESCO je na listu Svetske baštine uvrstio više od deset znamenitosti duž Dunava, među kojima su i istorijski centar grada Regenzburga u Nemačkoj, Vašau (Wachau) i Beč u Austriji i Budimpešta u Mađarskoj, ali i mesta van gradova. kao što su Benediktanska opatija u Mađarskoj, Palata rimskog cara Galerijusa u Srbiji, Tračka grobnica u selu Svestari u Bugarskoj, itd.

Pogled na Regenzburg i Dunav

Zahvaljujući činjenici da je kraj Drugog svetskog rata dočekao gotovo neoštećen, Regenzburg je praktično jedini netaknuti srednjeevropski grad u Nemačkoj. Uprkos bogatoj prošlosti, dugoj dve hiljade godina, Regenzburg je danas živopisan grad sa više od 150 hiljada stanovnika. Njegovom mladalačkom duhu doprinosi i univerzitet sa 25.000 studenata, a brojne moderne visokotehnološke kompanije upošljavaju oko 100.000 ljudi.

Ali nisu samostanovnici ovog grada ono što ga čini vrednim posete. Turističko pešačenje, biciklizam i klizanje samo su neke od rekreativnih aktivnosti koje se nude u Regenzburgu i njegovoj okolini, dok se penjanje po stenama, vožnja kanuima i planinarenje mogu upražnjavati nedaleko od samog grada.

Kanali Vilkova

Dunav se u Vilkovu spaja sa Crnim morem. Stari deo grada je plutajuće Vilkovo, zbog čega je poznat i kao „ukrajinska Venecija“. Baš kao u Veneciji, ulice su kanali ili „erliki“, dok gondole i motorni čamci predstavljaju osnovni vid prevoza.

Prolazeći kanalima, turisti mogu da vide male bele kuće, baštice koje se đubre muljem, kao i male drvene mostove, široke tek metar ili dva. Vrhovi mostova nisu fiksirani i pri prolasku brodova se otvaraju. Ovo živopisno mesto sa naseljem Lipovana i neobičnim dijalektima svakako je mesto vredno posete za svakog turistu.

Zamak Devin

Prvi pisani trag u kome se pominje Devinski zamak datira iz 1223. godine. Zamak je sagrađen na strateški dobroj lokaciji – tačno u podnožju litice iznad ušća Morave u Dunav – koju su vekovima su koristili brojni narodi, od Kelta do Rimljana, preko Gota i Langobarda. Zamak je u 15. veku pripadao nizu istaknutih aristokratskih porodica. Napoleonova vojska je uništila zamak 1809. godine. U 19. veku dvorac postaje značajno mesto Slovačkog pokreta nacionalnog buđenja. Današnji ostaci odbrambenog renesansnog zamka izvijaju se sa uske litice i posetiocima pružaju veličanstven pogled na tok Dunava.

Upoznajte države i kulture

NEMAČKO-AUSTRIJSKI deo Dunava se posebno izdvaja dobrom infrastrukturom za pešačenje, ali oblasti za pešačenje postoje i u zemljama Srednjeg i Donjeg Podunavlja.

Kulturne i prirodne znamenitosti nižu se uz reku, sve do dunavske delte. To znači da su mogućnosti za povezivanje postojećih oblasti za pešačenje itekako prisutne. Posetiocima treba omogućiti da prošire svoje vidike i dožive jedinstveno iskustvo pešačeći kroz raznolike predele i regione.

Podsticanje pešačkog turizma duž Dunava otvara nove marketinške mogućnosti za partnerske zemlje i organizacije:

- Umrežavanje postojećih turističkih ponuda duž Dunava.
- Internet portal posvećen turističkom pešačenju duž Dunava.
- Zajedničke prekogranične turističke ponude.
- Zajednički standardi za pešački turizam.
- Onlajn mapa pešačkih staza.
- Međunarodna konferencija o pešačenju duž Dunava
- Saradnja između nacionalnih, regionalnih i lokalnih predstavnika.
- Prekogranična saradnja.

Pešačenje omogućava turistima da se direktno upoznaju sa različitim zemljama i kulturama. Iz tog razloga bi uspostavljanje prekograničnog turističkog pešačenja duž Dunava trebalo ne samo da podrži razvoj turističke infrastrukture, već i da ojača veze između svih susednih zemalja.

Udruživanje snaga i zajednički rad na uspostavljanju jedinstvene turističke ponude za pešačenje duž Dunava doprineće ne samo jačanju pojedinačnih zemalja i regiona, već i ekonomskom i društvenom boljitku čitavog Dunavskog regiona, kao i boljoj prepoznatljivosti njegovih prirodnih lepota.

Zelene obale Dunava, šume, močvare i ostrva nude mogućnosti za različite aktivnosti u prirodi, dok istovremeno umrežavanje zainteresovanih strana stvara uslove za razvoj različitih turističkih proizvoda.

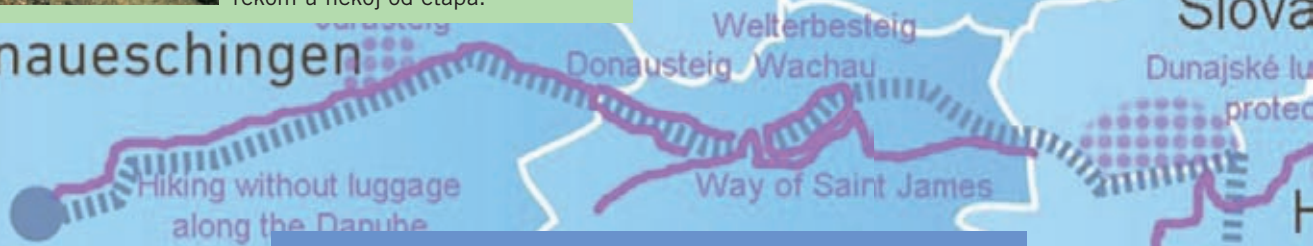
Interaktivni veb portal danube.travel trenutno je u fazi izrade. Ovaj portal, zajedno sa onlajn mapom za pešačenje i ostalim vidovima komunikacije, može bitno da unapredi pristup informacijama i potencijalnim zainteresovanim stranama, i turistima. Prekogranična ponuda lokalnim turistima omogućava da se upoznaju sa susednim kulturama i prirodom, a turistima iz udaljenih zemalja pruža jedinstvenu priliku da otkriju potpuno novu regiju koju odlikuju raznovrsni pejzaži i tradicije. Cilj zajedničkih standarda u oblasti turističkog pešačenja koji će biti predstavljeni zainteresovanim stranama iz različitih zemalja, jeste usklađivanje uslova za smeštaj i pešačenje sa očekivanjima turista, uz istovremeno očuvanje jedinstvenog izgleda i atmosfere zemalja domaćina.

Turističko pešačenje u Nemačkoj

Pešačenje sa i bez prtljaga duž Dunava od Donaušingena do Pasaua u Nemačkoj predstavlja jedinstven turistički proizvod organizacije ARGE Deutsche Donau. Težak prtljag često predstavlja smetnju turistima koji pešače dugačke ture. Baš iz tog razloga organizovana je usluga prevoza prtljaga koja pešacima prtljag isporučuje na sledećoj etapi maršute. Ovakve ture obuhvataju pešačenje, oblizak gradova i prirodnih atrakcija, a ponekad čak i krstarenje rekom u nekoj od etapa.

Donauesschingen

Turističko pešačenje u Austriji

Ruta Donauštajg u Gornjoj Austriji sa svojih 450 km staza najvećim delom vodi duž obe obale Dunava – od mesta Pasau u Bavariji preko Linca do Grejna. Okolinu čitavog regiona moguće je istražiti u okviru 41 kružne ture.

Ruta Velterbestajg Vašau (Welterbesteig Wachau) dugačka je 180 km i pruža se na obe obale Dunava u Donjoj Austriji, između Melka i Kremisa. Obe staze su za potrebe turista pešaka obeležene standardizovanim znacima i putokazima.

Turističko pešačenje u Slovačkoj

Slovačka turistima nudi turističke šetnje pre nego pešačke ture. Stoga treba pomenuti zamak Devin koji predstavlja dobar primer kombinovane ponude koja obuhvata krstarenje i pešačenje. Kod ovakvih izleta, na svakih sat do dva, planirane su pauze, a obilasci ruševina organizuju se individualno. Postoje dve različite staze. Jedna se nalazi s leve strane brda i vodi do mesta gde se u 9. veku nalazila Velika moravska crkva. Drugi pravac vodi ka očuvanim ruševinama srednjeg i gornjih delova srednjevekovnog zamka.

Turističko pešačenje u Hrvatskoj

Grad Ilok nudi tematske ture u okviru gradskog područja. Iako ne podrazumevaju pešačenje dugim pešačkim stazama, ove ture nude kako kratke šetnje od gornjeg dela grada duž Dunava, tako i duži izlet duž vinskog puta Iloka.

Liska, kao najviši vrh u Vukovarsko-Sremskoj županiji (na 297 m nadmorske visine) nalazi se na obroncima Fruške gore. Vukovar, koji leži neposredno kraj Dunava, turistima nudi mogućnost pešačenja stazom koja vodi pored reke sve do ušća Vuke u Dunav.

Ukraine

Turističko pešačenje u Mađarskoj

Pešačku turu „Otkrijte brda u kojima se Dunav savija“ organizuje Special Tours, mađarski organizator pešačkih tura. Tura traje 13 dana i turistima pruža mogućnost da dožive Dunav i njegovu okolinu od Eztergoma do Budimpešte. Operator organizuje smeštaj na lokalu u dvokrevetnim sobama i prevoz prtljaga od jednog smeštaja do drugog. Pored toga, turistima su obezbeđeni idetaljni opis putovanja, kao i mapa regiona.

Romania

Delta

Turističko pešačenje u Srbiji

Na osnovu informacija Turističke organizacije Srbije, kroz Srbiju vode dva pravca za pešačenje, E4 i E7. Ovi pravci turistima nude mogućnost da, pešačeći pored najvažnijih znamenitosti, otkriju istočne i zapadne delove zemlje i upoznaju se sa lokalnim predelima i stanovništvom. Na putevima E4 i E7 nalaze se i glavne atrakcije među kojima su najvažnije svakako Đerdap na Dunavu i Nacionalni park Fruška gora sa čuvenim pravoslavnim crkvama i manastirima. U Nacionalnom parku Fruška gora postoji niz mogućnosti za organizovanje kratkih jednodnevnih pešačkih izleta u sve delove Nacionalnog parka Fruška gora.

Black Sea

Caption

- Hiking trail
- Hiking area

Turističko pešačenje u Ukrajini

Turistička organizacija *Salix Tours* organizuje desetodnevne pešačke ture za maksimalno uživanje u regionu Gornjeg Podunavlja. Polazi se iz Odese, a sama tura obuhvata duge šetnje pored jezera, močvara i rezervata biosfere na Dunavu. Iskusni turistički vodiči turistima predstavljaju i objašnjavaju raznolikost biljnog i životinjskog sveta. Uticaj Dunava u regionu ogleda se i u mnoštvu kanala u Vilkovu. Doživljaj predela i lokalnog stanovništva upotpunjen jesmeštajem u uglavnom privatnim pansionima.

Turističko pešačenje u Rumuniji

Pešačenje Karpatima. Rumunska turistička agencija i turoperator *Tymestour* organizuju pešačenje stazama u planinama Banata. Ove ture uglavnom traju do tri dana i turiste nagrađuju jedinstvenim pogledom na dunavsku klisuru. Agencija *Tymestours* organizuje i individualne pešačke ture za različite grupe turista ili poslovne delegacije koje žele da prirodu dožive na potpuno nesvakidašnji način, zvan utabanih staza.

Turističko pešačenje u Bugarskoj

Pešačenje i vožnja bicikla „Iza Gvozdene kapije“ je ponuda u organizaciji bugarskog turoperatora *Odyseia-in*. Ova tura vodi kroz planine zapadnog Balkana duž obala Dunava sa srpske i rumunske strane i završava se u jugozapadnim Karpatima u Rumuniji. Iako ova tura nije osmišljena i isključivo posvećena razgledanju Dunava, neophodno ju je pomenuti kao dobar primer prekograničnog paketa aranžmana. Turisti pešaci idu van granica zemlje, kroz Podunavlje i okolinu.

Od Švarcvalda do Crnog mora

PODRUČJA DUŽ REKE Dunav obiluju različitim nacionalnim parkovima od kojih svakako treba izdvojiti Nacionalni park Donau-Auen u Austriji, Nacionalni park Duna-Ipoly i Nacionalni park Dunav – Drava u Mađarskoj, koji doprinose podizanju svesti o turizmu u ovom regionu. Osim nacionalnih parkova, tu su i parkovi prirode, zaštićene prirodne oblasti i rezervati prirode, kao na primer zaštićeno područje Dunajské luhy u Slovačkoj, Park prirode Kopački rit u Hrvatskoj i Rezervat prirode Gornje Podunavlje u Srbiji, koji ističu lepotu plavnih podunavskih područja i ogroman biodiverzitet same reke.

Mnoga zaštićena područja označena su kao Ramsarska područja ili lokaliteti Svetske baštine UNESCO-a, od kojih je važno pomenuti Park prirode Altmühlthal u Nemačkoj, Park prirode Persina u Bugarskoj i rezervat biosfere Delta Dunava u Rumuniji. Prirodne lepote Dunava koje ne poznaju državne granice doprinose specifičnosti ovog regiona. Zahvaljujući velikom broju raznovrsnih ptičijih vrsta u prirodnim parkovima, posmatranje ptica uvršteno je u ponudu turističkog pešačenja. Neki parkovi čak i nude slične izlete (kao na primer, Nacionalni park Đerdap u Srbiji i Rezervat prirode Srebarna u Bugarskoj). Većina ovih oblasti je

u vreme Hladnog rata predstavljala nepristupačne nacionalne granice, i ta nepristupačnost podstakla je razvoj biodiverziteta. Parkovi su staništa različitih divljih životinja, vukova, divljih mačaka i crnih medveda. Retke životinjske vrste koje se ovde mogu sresti su ris, rakun i tvor. Različitost reljefa u regionu nudi brojne mogućnosti za pešačenje: od šumovitih planinskih venaca Švarcvalda i podnožja Alpa (Austrija), preko Panonske nizije (Slovačka, Hrvatska i Srbija) i Đerdapske klisure (Srbija i Rumunija), do dunavske ravnice (Bugarska i Rumunija).

Prirodni resursi nude jedinstvenu mogućnost za kombinovanje pešačenja, vožnje kanuima i biciklima duž reke. Turističke ponude ove vrste već postoje unekim od zemalja. U cilju održivog korišćenja prirodnih resursa i prilagođavanja staza potrebama turista, neophodno je uvesti određene zajedničke kriterijume kvaliteta. Pored postojećih staza za pešačenje, potrebno je istražiti nove staze i mogućnosti za njihovo obeležavanje, povezivanje i predstavljanje turoperatorima i turistima. Katalozi nacionalnih parkova i parkova prirode, turoperatora i različitih pružalaca usluga mogu doprineti dostizanju usluga istog kvaliteta u Podunavskoj regiji i proširenju ponude za pešačenje.

Delta Dunava

Delta Dunava nalazi se u graničnom pojasu Rumunije i Ukrajine, sa malim delom koji zalazi u Moldaviju. Osamdeset odsto njene ogromne površine od 5.000 kvadratnih kilometara nalazi se u Rumuniji. To je najveće močvarno područje u Evropi sa oko 5.400 biljnih i životinjskih vrsta, među kojima su i retke ptice selice poput dalmatinskog pelikana koji je zaštitni znak delte.

Nacionalni park Duna-Ipoly, Mađarska

Nacionalni park Duna-Ipoly osnovan je nakon uspešno okončanih demonstracija protiv izgradnje Nagimaroš (Nagyamaros) hidroelektrane 1997. godine.

Nacionalni park, koji obuhvata ne samo okuku Dunava već i velikideo planinske oblasti planina Pilis i Domos, predstavlja savršeno mesto za pešačenje na kome postoje brojne staze, informativni punktovi i centri

Kulinarsko umeće pod uticajem Dunava i okolnog stanovništva

KULINARSKA RAZNOLIKOST u Dunavskim regionima je ogromna, a isprobavanje najrazličitijih ukusa predstavlja nesvakidašnje iskustvo. Polazeći od Nemačke sa bavarskom telećom kobasicom, preko Austrije i jedinstvenog belog vina sorte Grüner Veltliner iz regiona Vašau, do kiselog testa sa makom i mlekom, Mákos Guba u Mađarskoj, sva čula imaju priliku za uživanje.

U nastavku kulinarskog proputovanja svako bi trebalo da proba i sir Oštiepok u Slovačkoj i Čobanac (svinjski gulaš) u Hrvatskoj, uz čašu Muskat Krokan vina u Srbiji. Ljubiteljima vina ovo putovanje duž Dunava mnogostruko će se isplatiti. U Bugarskoj treba obavezno probati čašu Muskata. Uzgajanje vinove loze i pravljenje vina drevna je tradicija koju su Bugari nasledili još iz doba Rimljana i Tračana. Vinogradari iz različitih delova regiona i dalje proizvode originalne sorte vina i organizuju različite izlete i degustacije. Vinska sela Rajac i Rogljevo u Srbiji takođe su vredna obilaska.

U Rumuniji domaćini svoje goste dočekuju sa domaćim hlebom, solju i rakijom, u Moldaviji sa nezaobi-

laznom mamaligom (vrsta palente), dok u Ukrajini gastronomsku turu treba zaokružiti čuvenim pampushky (koje su nalik krofnama). Pomenuta jela samo su delić iskustva i pozivaju da se dublje zaroni u „kuhinju Dunava“. Tipična kuhinja u delti Dunava obiluje različitim jelima od ribe. Nadasve su poznati punjena štika, šaran sa dinstanim kupusom, dunavska skuša, riblje ćufte, dunavska haringa, jesetra na žaru, kroketi od smuđa i slična jela. Tradicionalna riblja čorba iz delte koju kuvaju ribari u malim selima priprema se od povrća i više od deset različitih vrsta male ribe. Recepti se u podunavskoj regiji prenose sa kolena na koleno, iz jedne u drugu kulturu, iz jednog naroda u drugi.

Uticaji osmanskog perioda i hapsburškog carstva uobličili su karakterističnu mešavinu istočnjačkih, zapadnjačkih i mediteranskih ukusa. Pored toga, putovanje kroz podunavsku kuhinju turistima pruža mogućnost da posete muzeje u kojima se čuvaju kulinarska istorija i kulinarske tradicije različitih zemalja. To su Muzej hleba u Ulmu u Nemačkoj, Muzeji vina u Bratislavi u Slovačkoj i Plevnu u Bugarskoj i Muzer ribarstva u Tutrakanu u Bugarskoj.

Bugarska kuhinja

Bugarska kuhinja prepoznatljiva je po raznolikosti uticaja različitih zemalja. Ona predstavlja mešavinu klasičnih bugarskih jela i kulinarskog nasleđa iz Hrvatske, Grčke i Turske, a poslednjih godina oseća se i uticaj ostalih kulinarskih pravaca iz Centralne i Zapadne Evrope. Tipična bugarska jela su šopska salata (salata sa paradajzom, krastavcima i sirom), tradicionalni beli sir Sirene i kavarma (koja se pravi od kivanog i mariniranog povrća i mesa). Tu su i musaka ili sarmice od vinove loze koje svakako potvrđuju uticaj grčke kuhinje. Na tipičnom bugarskom meniju može se naći i riba, budući da Bugarska izlazi na Crno more.

Gostoprimstvo na svakom koraku

TURISTIMA KOJI PEŠAČE duž Dunava nudi se veliki izbor različitih mogućnosti za smeštaj. Već postoje mreže pružalaca usluga smeštaja koje su specijalizovane za turiste pešake, među kojima su *Wanderbares Deutschland* (Nemačka za turiste pešake) i pansioni u Donauštajgu između Bavorske i Gornje Austrije.

Pored toga, kraj Dunava se mogu naći i najrazličitiji hoteli - od luksuznih, do onih za turiste sa manjim budžetom, a velika je i ponuda privatnog smeštaja i pansiona.

Plutajući hostel

Arkabarka je brod-hostel i pansion u Beogradu na Dunavu. To je savremena drvena građevina koja se nalazi u jednom od centralnih parkova Beograda. Prilaz preko Dunava i motivacija vlasnika da na jednom mestu okupi i Beograđane i goste iz celog sveta čini ovu lokaciju jedinstvenom zaboravak prekograničnih turista pešaka.

Cilj projekta *DanubeHike* je jačanje prekogranične saradnje i umrežavanje pružalaca usluga smeštajakao i usmerenja na turiste pešake. Kriterijumi kvaliteta koji mnogi već ispunjavaju, ako ne u potpunosti onda bar delimično, treba da omoguće pružalacima usluga smeštaja da objedine svoje ponude i prošire ih u cilju stvaranja održivog pešačkog turizma.

Kriterijumi koji određeni smeštaj kategorizuju kao smeštaj prilagođen turistima pešacima, između ostalog podrazumevaju dostupnost pešačkih staza (na koje se može doći pešice), dostupnost odgovarajućih informacija (mape, brošure, informacije o vremenskim uslovima, znamenitostima), vodiče, opremu za pešačenje, prvu pomoć za pešake (zavoje, flastere i slično), uslugeprevoza za pešake, usluge prevoza prtljaga i slične usluge. Isto tako, i opšte usluge koje obuhvataju doručak i prijavljivanje treba da budu prilagođeneturistima pešacima.

Većina smeštajnih objekata u podunavskim seoskim područjima su porodični hoteli ili pansioni čiji su domaćini obično lokalni žitelji koji posebnu pažnju obraćaju na lokalnu prirodu, kulturu i tradicionalnu lokalnu kuhinju. Određeni smeštajni objekti u svojoj ponudi imaju organizovane obilaske interesantnih znamenitosti i događaja u okruženju. Tu su i regionalna i nacionalna udruženja porodičnih pansiona i hotela u podunavskim zemljama, kao na primer *EcoRomania* i Bugarsko udruženje za alternativni turizam koja nude informacije o mogućnostima za smeštaj u ruralnim područjima.

Donauštajg pansioni

Donauštajg pansioni čine 52 pansiona koji se nalaze u Bavorskoj i Gornjoj Austriji pokraj Dunava. Ovi pansioni su usko specijalizovani za odmor i pešačenje duž Donauštajg staze i kao takvi zadovoljavaju kriterijume kvaliteta za objekte koji pružaju usluge smeštaja i ishrane. U oblasti Vašau i regiji Karntum u Donjoj Austriji takođe postoji niz partnera koji nude kvalitetan smeštaj pokraj Dunava.

Drumski i rečni prevoz

JAVNI PREVOZ predstavlja dodatnu prednost za turiste pešake koji, naročito u slučaju nedovoljno razvijene infrastrukture za pešačenje, kao alternativu imaju autobuski, železnički ili brodski prevoz. U ovom trenutku sve podunavske zemlje aktivno rade na unapređenju svojih nacionalnih saobraćajnih mreža.

Železnička, autobuska ili mreža plovnih puteva u svakoj od zemalja razvijena je u različitoj meri. Tendencija za razvijanje dobro povezane železničke mreže u pravcu sever – jug postoji, ali nedostaju veze u pravcu istok – zapad. Iako veći deo mreže već postoji, standardi prevozase razlikuju od zemlje do zemlje. Iz tog razloga, saradnja sa turističkim kancelarijama i turoperatorima trebalo bi da doprinese bogatijoj ponudi i većoj frekventnosti železničkog saobraćaja. Što se tiče plovnih puteva, Dunav ima veliki potencijal da proširi svoje turističke kapacitete. I kada je reč o trajektima i turističkim krstarenjima, postoji mogućnost da ponuda bude proširena i da obuhvati pešački turizam.

Turističke ponude za pešačenje duž Dunava mogle bi da budu još raznolikije ukoliko se u njih uključi vožnja biciklom. Takođe, vožnja biciklom mogla bi da se izdvoji i kao posebna aktivnost. Biciklističke staze se šire i vode južno od Dunava ka unutrašnjosti Srbije. Povezivanje vožnje biciklom i pešačenja u cilju održivog turizma bi unapredilo turističku ponudu. Kombinovanje krstarenja i pešačenja takođe je odlična prilika da turisti provedu dan u pešačenju, a da pritom ne moraju da nose sa sobom težak prtljag.

I sam način prevoza na putovanju može da bude deo turističkog doživljaja. Pruge koje vode kroz uske kanjone i šume u Nemačkoj, Austriji, Mađarskoj i Rumuniji prolaze kroz prelepe šume i male zaseoke duž reke Dunav. Putovanje ovim prugama nudi jedinstvenu priliku za uživanje u slikovitim pejzažima i upoznavanje i razgovor sa lokalnim stanovništvom u staromodnim vozovima. Čamci, s druge strane, predstavljaju više od pukog prevoznog sredstva: u skoro svim podunavskim zemljama, iskusni ribari nude veslačke i izlete kajacima u svojim čamcima.

Korisne informacije o Dunavu

POMENUTE TEME trebalo bi da doprinesu ostvarenju zajedničkog cilja-povećanju prepoznatljivosti pešačkog turizma duž Dunava. Iz tog razloga pozivamo sve zainteresovne strane da pojačaju saradnju, uzmu učešće u projektima i uključe se u sprovođenje zajedničkih marketinških strategija.

Ovo poslednje poglavlje trebalo bi da ponudi savete za podsticanje pešačkog turizma na različitim destinacijama i informacije za kontakt sa akterima u oblasti turizma koji su zainteresovani za saradnju.

Saveti za podsticanje pešačkog turizma na različitim destinacijama

- Odabir najboljih staza za pešačenje
- Povezivanje najatraktivnijih lokacija
- Obezbeđen pristup glavnim saobraćajnicama (opštine, vlasnici, itd.)
- Saglasnost projektnih partnera u pisanoj formi
- Koncept etapnog razvoja pešačkih staza
- Izrada plana troškova
- Obezbeđivanje finansijske podrške (EU, regioni, itd.)
- Garancija kvaliteta
- Planiranje signalizacije
- Promovisanje i razvoj pešačkih proizvoda

Linkovi

Pešačenje	Turističke organizacije	Dunav
www.wanderverband.de www.nf-int.org www.alpenverein.at www.donausteig.com www.welsterbesteig.at www.kst.sk www.hikeplanner.eu www.termesztetjaro.hu www.pss.rs www.baatbg.org www.era-ewv-ferp.com	www.germany.travel www.austria.info www.slovakia.travel http://visit-hungary.com http://croatia.hr www.serbia.travel www.moldova.md www.romaniatourism.com www.traveltoukraine.org www.bulgariatravel.org	www.deutsche-donau.de http://danube-limes.eu www.danube.at www.donau.com www.via-donau.org www.StrassederKaiserundKoenige.com www.danubecc.org www.donau-info.org www.danubeday.org www.icpdr.org
Turoperatori	Destinacije	Prevoz
www.touristik-service-agentur.de www.donaureisen.at www.touristik.at www.salzkammergut.co.at www.bestslovakiatours.com www.specialtours.hu www.danubiumtours.hr www.stazeibogaze.info www.adventurecarpathians.com www.hiking-bulgaria.com www.odysseia-in.com www.tymestours.ro www.tioc-reisen.ro	www.bayern.by www.neuburg-donau.de www.wien.info www.oberoesterreich.at www.bratislava.sk www.komarno.sk www.dvhh.org www.tvsz.hr www.tob.rs www.novisad.rs www.tulcea.com www.belogradchik.info www.visit2odessa.com	www.bahn.de www.oebb.at www.zsr.sk www.regiojet.sk www.mav.hu www.hznet.hr www.serbianrailways.com www.railway.md www.cfr.ro www.uz.gov.ua http://bdz.bg

Impresum

Međunarodna organizacija prijatelja prirode
Naturefriends International

Za projekat DanubeHIKE (SI2.ACGRACE 047614500)

Grafički dizajn: Radionica Hilde Matušek

Slike:

Slika na naslovnoj strani: Donaubergland GmbH Tuttlingen/
Andreas Bek (Andreas Beck)

Nemačka: DZT-Bilddatenbank

Austrija: Donau OÖ/Weissenbrunner

Slovačka: Dunavski centar za kompetenciju

Bugarska: Mihajl Mihov (Mihail Mihov)

Slika 1: Pogled na Dunav u Bugarskoj, Aleksandar Ivanov
(Alexander Ivanov)

Slika 2: Panorama Faloua, Weissenbrunner

Slika 3: Pešačenje, Martin Budenbender

Slika 4: Delta Dunava, NFI

Slika 5: Putevi careva i kraljeva, Donau OÖ

Slika 6: Trajanov most: Kristijan Baumgartner
(Christian Baumgartner), NFI

Slika 7: Tvrđava Baba Vida, Mihajl Mihov

Slika 8: Regenzburg, BAYERN Tourismus GmbH

Slika 9: Zámek Devin, Muzej Bratislave

Slika 10: Kanali Vilkova, Salix Tours

Slika 11: Pogled sa zamka Devin, Gabor Lelkes

Slika 12: Đerdap, Maria Katelieva

Slika 13: Pešačenje u Nemačkoj, ARGE Deutsche Donau

Slika 14: Pešaci kod Burgstalbika, OÖ Weissenbrunner

Slika 15: Pešaci kod zamka Devin, Gabor Lelkes

Slika 16: Okuka Dunava, Special Tours

Slika 17: Pogled na Ilok, Turistička organizacija grada Iloka

Slika 18: Turisti pešaci na Fruškoj gori, Dunavski centar za kompetenciju

Slika 19: Rusenski Lom, Odyssea-in

Slika 20: Dunavska klisura, Piter Stokl (Peter Stöckl)

Slika 21: Pešačenje u delti Dunava, Salix Tours

Slika 22: Jelo iz delte Dunava, Majkl Zmund (Michael Zhmund)

Slika 23: Vinogradi, Hilda Matušek (Hilde Matouschek)

Slika 24: Vrste ribe u Bugarskoj, Kristijan Baumgartner, NFI

Slika 25: Delta Dunava, Kristijan Baumgartner, NFI

Slika 26: Nacionalni park Ipoly, Žolt Kalotás (Zsolt Kalotás)

Slika 27: Delta Dunava, Kristijan Baumgartner, NFI

Slika 28: Ugostiteljski objekti kraj Dunava,
ARGE Donau Österreich/Weissenbrunner

Slika 29: Donauštajg Vird (Donausteig Wirt), WGD Marketing GmbH

Slika 30: Plutajući hostel, Hostel Arkabarka

Slika 31: Kapetan Mišin breg, Maria Katelieva

Slika 32: Voz na mostu preko Dunava, ÖBB

Slika 33: Turistički brod Bratislava:, Gabor Lelkes

Slika 34: Dunav u Srbiji, Dunavski centar za kompetenciju

Slika 35: Multi kilometar Dunava, Kristijan Baumgartner, NFI

Kontakt:

Međunarodna organizacija prijatelja prirode
„Naturefriends International“

Diefenbachgasse 36

1150 Beč

Austrija

www.nf-int.org

Uz
finansijsku
podršku:

